

va arunca întsnereksl ei, kând va fi vorba de reforme fundamentale.

Adsnarea dar trebse desfiingat.

Komisiznea Centrala va pune principii cei mai fundamentali privitori la interesele komzne ale ambelor duri; dar ayeast Komisizne Centrala este retograd, este inemik a principinelor de libertate din Konvengisne. Astfel konstizisnea ce va promolga n va fi snrijinit nici pe Konvengisne, nici pe trebzingele naziunei Romne. Ea poate s chear pncine strein, znirea ministrelor mi a adnprilor, mi ori ce lkr desne kare ar fi sigzr k n va resmi mi k va servi kasa retrograd; dar altr k ayeaste chereri va esia oare libertatea mi adevzata inbnrtzire a soartei dgranilor? niziodat pe krt va fi kompsz asfel. Desfiingarea adnprei, adzce pe a Centralei.

Desfiingarea adnprei este trebzingioas Konvengisnea a prevzat asemenea kasri. Spiritul fatal de retrogradare al znor partide politice din duri era knoskst de membri konferingelor din Paris, asfel in ayeast temere, a dat nstere Domnsl, ori knd va voi s desfiingeze ayeaste adnpr. Domnsl de astzi este mai inaintaf, mai liberal de krt maioritaea adnprilor, dar intre inima lsi mi inima popolsl, intmplarea a arukat adnarea mi Komisiznea, mi asfel ayeaste adnpr trebse desfiingate.

Iatz kzetzrile noastre intr ayeasta. N pnstem snne kare sint ale Alessli nostr; dar pnstem zice k inkredingare k naziunea mi Domnsl, kast s mi dea mna de o potriv; mi intre dinmi este, zn obstakol, este maioritaea adnprilor, reze, retrograd, anti-konvengional, okpnat a deslini Domnsl de la popol, popol de la Domnsl s; a dne ori ce minister in langzrile sale, frz voia lsi, a l traie de la popol, mi in fine a devora Konvengisnea.

Aici este kasa ce paraliseaz krsel lkrilor, mi ayeast paralisie poate deveni intr'o zi o kestizne grav mi perikloas, daka n se vor lsa mrsri.

Vom reveni tot d'azna k plzere aspra kestiznei de inbnrtzire a soartei dgranilor. Cinci milioane de sflte Romne, merit a atraie aspra lor atenzinea celor kema s indzcheask ranele naziunei Romne. Krt pentz noi scim dinainte k n pnstem de krt a adzce aminte desne soarta lor. Streinii a kzetat la ayeast klas, mi le-a pnstrat in Konvengisne kze-vz esnezisni indzchitoare; noi Romni fi-vom oare mai rezi mi de krt streinii pentz ayeast frai in sferingz? Scim k kanl Statsli ar sskri k lakrimi de ferizire dekretsl naziunei ce ar da la cinci milioane de sflte, k prosperitatea, libertatea de zetdeni. Dar ayeast dekret trebzie s se fakz de adnpr. Mi adnprile asfel km sint astzi n ne lasz speranze de a l salsta intr'o zi. De mlst timp, kestiznele de interes politik, preokpnz smiritele znora pnz s zite sa s priveask k nepzare pe neferizidii dgrani. Nici o voce inkz n s'a rdikat in snsl adnprilor pentz dinmi. De la zn timp inkoace a vorbi pentz dinmi, a ajns a se privi o krimz, o fantz de anostasie. Zn boer zn negdztor, zn meseriaz nedrentzdit, injriat, btst, toatz lzmea strigz mi se indigneaz; dgranii insz se pot nedrentzdi, se pot injria, se pot bate, ci o voce n se rdikz, nimeni n face une affaire d'etat! Oare

pentz k boerz, negdztorz, meseriazl pot fi alegtori mi alemi, mi dgranii n a ayeast drent?

Nzmai o voce am azit mai de krfind rdikzndz-se in favorz dgranilor, vocea kanlzi Statsli. Dar ayeast kan de Stat n are dne lezi inigiativa de a le krea o soartz mai bnz; tot ce poate face, este s vegeze a n li se face nedrentzdi in kondizisnea lor de astzi. Mi pentz ayeasta ea inigiativa a trimite komisari prin daz.

Cei ce in anl 1848 a snrijinit inbnrtzirea soartei dgranilor, astzi i zit, de temere s n naskz desbinzri intre Romni. Dar noi vom zice: Konvengisnea se va esekta k ori ce pnz.

CRONICA.

In zltima medingz a kemeii noastre, D. Aleksandr Goleks internelz pe D. Ministr de resbel k s arate motivele pentz kare a pnrit de a se skri in kanzelarie k litere latine. D. General rnzpnse k nefind xotzrit alfabetz dnpz kare s zmeze, ajnsese a skri fie-kare dnpz plzere, in kit n se mai pntea ingeleze korespondingz Ministerzli, mi mai k seamz in kanzelarie komitii fiind oameni frz nici o instrkzie, lzad dintre soldad dgrani, s'a vzst silit D. Ministr a introdze iarzi skrierea k litere kirilice. Askltarzm k pnzere de r z ayeast rnzpnz, frz k s mai ia zineva kvintsl. Sokotesk k ar fi fost mlst mai bine ka in lok de a ne inanoia la cele vek, s merzem inainte, s kztzm a ne perfekiona. D. Ministr de resbel ar fi pnst foarte lesne ka snre a introdze o zniformitate in skriere, s chear de la On. Eforie a instrkziei pnlice zn model dne alfabetz adoptat in skoalz. Iatz dar kit este de necesari s se xotzri mi ayeast pnst kare face mare konfssie in korespondingz pnlikz. Afzm akzm k On. Eforie a skoalelor ar fi komznikat la toate Ministerele alfabetz s, insz snre a fi obligatori, am dori ka konsiliz d-lor Ministri s xotzraskz ayeasta. Asemenea am dori ka alfabetz adoptat s fie resltatsl znei komisizni de profesori, ce ar kibzsi k matzritate, aspra ayeast pnst atit de interesant pentz. intreagz naziunea romnz.

Kz kit este de simdz ayeast necesitate, k atit mai mlst este knoskstz mi trebzinga de a se krtzdi limba, mi a se krtiva intr'zn mod determinat. Nici o limbz in leagznsl ei, in progres sa in dekadingz, n s'a skris tot intr'zn kip. Limba primitivz a Elenilor n seamznz de lok k a oratorilor mi filosofiei din timpz lsi Tzvidid, Platon, Demosten m'algii. Romanii cei vek n'az skris ka Cicerone mi Tazit; nici Italiani ka Dante, Petrarca, Taso, Ariosto, nici Germanii ka Shiler mi Giote, nici Anglii ka Milton, Paksnir, Lordbiron, nici Francesii ka astorii cei vek ai lor, pnkxm Amiot in timpz krtzia se skria teste (in lok de tete (kan); pais in lok de pays (daz); estions in lok de etions (eram) m'alt.

Toate limbele nask, kresk, se devolt, mi ajngz la perfekizisnea destinatz de pronpia lor natsz; mi k kit o limbz prosperz k atit mi naziunea merze inainte, progreseaz in forza politikz mi moralz; dar kind o limbz se korzne mi depenereaz, este probz k mi naziunea merze snre peire. Zn filosof grek zice: Kind Dmnezez voemte s stingz zn

popol kornt, mai intzi i strikz limba, mi apoi il dz jos nimiknicit.

Limba ka mi naziunea Romnz, a avst restimii szi, a sferit barbarismz pnzililor ce a sskzedat intr'ayeastz nenozitz daz, mi trebzinga de a se krtiva, de a se krtzdi de ayele restzri streine, se simte din ce in ce mai mlst. Tozi sint de akord aspra ayeastz pnst, dar fie kare diferz in modz de a pnzeda. Trebze dar o mrsz, o linie de kondizit, mi ayeasta este de kompetingz On. Eforii a instrkziei pnlice. S'az fktz mlte incherkzi, s'az tipzrit kzeva gramatizi, mi kiar akxm se tipzrehte zn diksioner al d-lz Bzleskesz, dar toate sint mai mlst sa mai pnzin emite din drzmz ne kare ar trebzi s'l adoptz. Znii pnznmi nrea mlst de doringz reformi a z mers nrea departe in kit devin nefingemz; alzi ne pnzimind vre o modifikazie, sst pnstsl de vedere al konservazisni, merg minz akolo inkf n voesk s adonte nici litere latine. Zn diksioner emit din mina oameni lor kompetingz astorisaz de On. Eforie ar depzta ori ce difkiltate, mi sperzm k ayeasta n se va intzia.

D Bairax inpnzsl, akssat k ar fi absind in fonkziea ce i este inkredingatz in Valaxiea mikz, i s'a trimis komisie ka s chezeze. Se ingeleze k s'a gzsit nevinovat, kzi On. Minister kare il sspendase l a reintegrat in postz s. Ayeaste komisii sint fktztoare de minzi.

Procesl intentat pizantsli Steli Dznzii s'a revokat de D. mef al kabinetzli Moldovii. Kasa trebze s fie zn artikul al redakziei ayeastei foi, kare intre altele zicea k se amtepnz a fi kondemnat de nimte jzdekztori orindzidi de D. Ministr pnzgonitor, dar inkz mi sst jzrisdikziea sa mi ssnzmi la ori ce komerzi de a l depzta. D. Ministr, voind negremit ka s n ia o sentingz ce ori kit de jstz ar fi fost akzatz de pnztinire, de infingz pnferz mai bine a mi revoka akziea. Astz fantz i face mai mare onoare dekz daka ar fi dobndit o mie de sentinge cele mai jstte, kzi am zis, mi vom repeta totd'azna k opiniea pnlikz este trebznal sl snrem mi k el n dne sokotealz de sentingele celorlalte tribznale Rmzne nzmai ka mi skriitorii s die sokotealz de veritate mi jsttie.

Afzm k foaea Spiridzm s'a pnrit, dzpnz reklamzrile znor konsli ce se zice k ar fi fost ofensaz; ne lingz ayeasta redakorl ar fi tirit mi inaintea jsttiei. Doz nenalitzdi n kredem s se anlice de odatz.

D. Grosman, redaktorl foiei pnmane de aici, pentz kvinte iarzi politice, s'a trimis neste graniz, fiind snz amerikan.

M. S. Domnsl a bine voit s xotzraskz ka tnzrl M. Mnzleskesz, znsl din fostii elevi ai skoalei militare mi din cei mai bn, s kontinze inbnrtzrile sale militare in Paris, in komntsl statsli. Rmzne ka Ministr de resbel s fakz raportz la Domnie.

Sperzm k mi D. Ministr va fi inpnzpnznd asemenea doringz pentz instrkzieisnea jsnilor Romni in arta ostzsheaskz, mi va inzene a da probz.

Azizm k s'a pnzn astorzl inzendiei de la tabz; k ar fi zn Bzkzrehtean intrat de kzeva zile ka soldat vzrtor in serviz; k kriminalz s'a arestat mi s'a dat in jzdekatz ostzsheaskz; k l'ar fi pnzn aspra akziznei sale kriminale. Bzkzrazi-vz enemizi ai votsli de la 24 genarie, mrszile az s kazz in krfind.

